

NATURVERNFORBUNDETS INNSPILL TIL STORTINGETS BEHANDLING AV STATSBUDESJETTET FOR 2027

Regjeringens budsjettforslag innebærer store kutt i naturbevarende tiltak (blant annet KLDs kap. 1420) og til energieffektivisering (EDs kap. 1825). Flere viktige satsinger på 2026-budsjettet reverseres. Det er også sterkt beklagelig at regjeringen satser stort på kjøp av klimakvoter for å innfri Norges klimaforpliktelser framfor å omstille egen økonomi.

For å få et anstendig miljøbudsjett trengs det derfor et stort løft for å kutte klimagassutslipp og ta vare på naturen og fjordene våre samt et krafttak for energisparing. Satsing på dette bør finansieres gjennom blant annet å stramme inn Norgespris-ordningen slik at den ikke lenger vil gjelde for fritidsboliger, redusere bevilgningen til bygging av nye og miljøødeleggende motorveier og droppe å redusere veibruksavgiften som kompensasjon for økt CO₂-avgift.

Dette brevet samler Naturvernforbundet innspill til Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Naturvernforbundets endringer i forhold til regjeringens forslag (millioner kroner bokført i 2027)

Negative tall (med rødt) angir reduserte utgifter eller økte inntekter – se også forslag til anmodningsvedtak

Finanskomiteen

CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten (kap. 5508)	*
Tollavgift (kap. 5511 post 70) (tekstiler)	-625
Veibruksavgift (kap. 5538)	-1080
CO ₂ -avgift på innenriks luftfart (kap. 5543 post 70)	-490

Kommunal- og forvaltningskomiteen

Rammetilskuddet til fylkeskommunene (kap. 572 post 60) (kollektivtransport)	500
---	-----

Næringskomiteen

Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket (kap. 1149 post 71) (veibygging)	-25
Tilskudd til skog- og klimatiltak (kap. 1149 post 73)	-45

Transport- og kommunikasjonskomiteen

Nye Veier AS (kap. 1321)	-1000
Jernbanedirektoratet (kap. 1352 post 72) (fornyning og mindre investeringer)	500

Energi- og miljøkomiteen

Tiltak i verneområder og restaurering (kap. 1420 post 31)	150
Statlige erverv, vern av naturområder (kap. 1420 post 32) (skogvern)	1500
Tilskudd til klima- og natursatsprogrammer (kap. 1420 post 67)	100
Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur (kap. 1420 post 80)	150
Tilskudd til frivillige klima- og miljøorganisasjoner/-stiftelser (kap. 1420 post 86)	20
Spesielle driftsutgifter (Kap. 1810 post 21) (petroleums- og mineralressurser)	-40
Energieffektivisering og -omlegging (kap. 1825 post 60) (Husbanken)	300
Norgespris for strøm (kap. 1820 post 77) (fjerne fritidsboliger fra ordningen)	-700
Norges forskningsråd (petroleum og havbunnsmineralutvinning) (kap. 1850 post 73)	-300

* Avgiften på kap. 5508 økes med 50 prosent utover prisjustering, men vi regner ingen provenyeffekt av dette

Finanskomiteen

Bevilgningsendringer

- Regjeringen følger opp planen for opptopping av CO₂-avgiften (kap. 5543 post 70), men nuller ut effekten av dette for veitrafikken gjennom å redusere veibruksavgiften tilsvarende. Dermed oppnår vi ikke utslippsreduksjonene som trengs for å komme i mål. Naturvernforbundet ber om at veibruksavgiften (kap. 5538) ikke reduseres, men prisjusteres, noe som vil øke det bokførte provenyet med 1080 mill. kroner.
- Petroleumssektoren står for en firedel av Norges klimagassutslipp og ligger langt unna å innfri egne klimamål. Naturvernforbundet minner om at Stortinget i fjor ba regjeringen legge fram et mål for opptopping av CO₂-pris på sokkelen fram til 2035. I Grønn bok er CO₂-avgiften nevnt som et hovedvirkemiddel for å gjennomføre større utslippskutt i petroleumssektoren. Naturvernforbundet mener derfor at CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten (kap. 5508) bør økes med 50 prosent i 2027 utover prisjustering.
- Naturvernforbundet støtter regjeringens forslag om å senke innslagspunktet for merverdiavgift på elbiler. Elbilene er blitt vesentlig mer konkurransedyktige over tid, og vi må unngå at lave avgifter på elbiler bidrar til å øke antall kjøretøy og skape mer biltrafikk. Det er viktig at folk kjøper elbil framfor bensin- og dieselbil dersom de først kjøper en bil, men elbilene er også areal- og ressurskrevende og bidrar til køer. CO₂-komponenten i engangsavgiften på bensin- og dieserbiler bør økes ytterligere.
- Naturvernforbundet mener det var feil å fjerne CO₂-avgiften (kap. 5543 post 70) for kvotepliktig innenriks luftfart i 2026 og ber om at denne gjeninnføres. Vi trenger sterkere virkemidler for å kutte utslipp og omstille transportsektoren. Da blir et bortfall av en avgift som går direkte på utslipp i luftfarten, svært uheldig. Provenyeffekten av å gjeninnføre avgiften vil være på om lag 490 mill. kroner (bokført). Alternativt kan flypassasjeravgiften økes, for reiser i Europa og ut av Europa.
- Regjeringen vil redusere tollsatsen på import av tekstiler for å gi bedre vilkår for norske butikker i konkurransen med utenlandske nettbutikker (kap. 5511 post 70). Det kan umiddelbart høres logisk ut, men det er enda et skritt i retning av å gjøre nye klær billigere og dermed svekke arbeidet med å gjøre økonomien sirkulær gjennom mer gjenbruk. Inntil vi har gode virkemidler på plass som bidrar til å gjøre brukthandel og reparasjon mer lønnsomt, går Naturvernforbundet imot å senke tollsatsen på tekstiler. Det vil i 2027 øke det bokførte provenyet med 625 mill. kroner.
- Naturvernforbundet støtter regjeringens forslag om at Norgespris-satsen økes til 45 øre/kWh, helst mer. I tillegg ber vi om at Norgespris ikke lenger skal gjelde for fritidsboliger, noe som vil redusere støttebehovet på kap. 1820 post 77 med anslagsvis 700 mill. kroner. Norgespris- og strømstøtteordningene bør i løpet av 2027 evalueres grundig og endres, for å unngå reduserte insentivene til energisparing og andre uheldige effekter.

Mulige anmodningsvedtak

- Naturvernforbundet ønsker å kompensere innbyggerne for økte klimarelaterte avgifter, men ikke i form av å redusere andre miljørelaterte avgifter. Forslag: *Stortinget ber regjeringen utrede et system der økte inntekter fra klimarelaterte avgifter betales flatt tilbake til landets innbyggere (også kalt klimaavgift til fordeling (KAF) eller klimabelønning).*
- Behovet for mer penger til energieffektiviseringstiltak er stort. Vi foreslår mer penger til Husbanken (kap. 1825 post 60), men dette må suppleres med at Enova bruker mer av sine egne midler til formålet. Forslag: *Stortinget ber regjeringen sikre at minst 1500 mill. kroner av Enovas frie midler i 2027 brukes til energitiltak i byggsektoren.*
- Som en rik eksportør av olje og gass har Norge et stort ansvar for å hjelpe utviklingsland med å kutte utslipp og tilpasse seg klimaendringer. Som følge av dette og at klimanøytralitetsmålet nå er tatt bort, bør norsk klimafinansiering økes. Forslag: *Stortinget ber regjeringen om en plan for opptrapping av reelle bevilgninger til klimafinansiering og i tillegg flytte midler fra Statens petroleumsfond utland til Klimainvesteringsfondet, som har vist seg å gi god økonomisk avkastning.*
- Norge må begynne å planlegge for nedtrapping av olje- og gassvirksomheten, ikke åpne for nye leteområder og investeringer, særlig i de sårbare områdene i nord. Forslag: *Stortinget ber regjeringen om å ikke tildele nye letelisenser i Arktis, definert som nord for polarsirkelen.*
- Vi trenger kraftigere virkemidler for å oppnå en mer sirkulær økonomi. Forslag: *Stortinget ber regjeringen sikre at netthandelaktører basert utenfor EU/EØS (Temu, Shein etc.) må forholde seg til norsk og europeisk produktregelverk for miljøgifter, og at det innføres tilsvarende avgift på mindre forsendelser sendt utenfra EU/EØS som EU innførte sommeren 2026.*
- Uttak av torv gir store klimagassutslipp og naturødeleggelser. Vi trenger kraftigere virkemidler for å hindre dette. Forslag: *Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på omsetning av torv, med sikte på innføring i løpet av 2027. Avgift på omsetning vil virke nøytralt overfor importert torv og norske torvprodukter.*
- Vi trenger kraftigere virkemidler for å oppnå god ressursutnyttelse og hindre miljøforringelser. Forslag: *Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på deponi av gruveavfall, med sikte på innføring i løpet av 2027.*
- Norge ligger langt unna målet om gjenvinning av plast, og bare drøyt en tredel av plasten gjenvinnes. Vi trenger derfor kraftigere virkemidler. Forslag: *Stortinget ber regjeringen utrede innføring av avgift på plastemballasje. Avgiften bør differensieres etter andelen materialgjenvunnet plast i produktene og være høy nok til at plastforbruket reduseres.*
- Vi minner også om anmodningsvedtak i revidert budsjett for 2026 om utredning av en eventuell tekstilavgift og andre virkemidler for å redusere tekstilavfall samt om utredning av virkemidler for å fremme reparasjon av produkter, som begge må følges opp.

Utenriks- og forsvarskomiteen

Kommentarer og forslag

- De norske miljøorganisasjonenes arbeid med russiske miljøspørsmål er en langsiktig innsats, og det er bred politisk enighet om at arbeidet er viktig både nå og framover. De siste årene har finansieringen (kap. 118 post 76) vært usikker. Det er likevel satt av 5 mill. kroner til formålet i 2026. Dette var kjærkomment, men tilskuddsnivået for 2026 er for lavt til å opprettholde arbeidet.
- Forslag til anmodningsvedtak: *Stortinget ber regjeringen sikre at tilskuddsnivået til norske miljøorganisasjoner som samarbeider med russisk sivilsamfunn om klima og miljø, blir på minst 10 mill. kroner i 2027.*

Kommunal- og forvaltningskomiteen

Kommentarer og forslag

- Fylkeskommunene har ansvaret for en viktig del av kollektivtransporten i Norge. Etter en betydelig trafikknedgang under koronapandemien har trafikken vokst betydelig. Det er viktig at den positive trenden fortsetter for å oppnå gode bymiljø, bærekraftig transport og gode reisemuligheter for dem som ikke har tilgang til bil. I budsjettavtalen for 2026 er det lagt inn ekstra midler til fylkeskommunenes kollektivtransport, og vi forstår det slik at dette løftet er videreført i regjeringens budsjettforslag for 2027. Det ekstra beløpet til den midlertidige støtteordningen for redusert pris på månedskort (SDs kap. 1330 post 62) på 495 mill. kroner som kom i revidert budsjett for 2026, er imidlertid ikke videreført. Naturvernforbundet mener at den fylkeskommunale kollektivtransporten ikke må få reduserte rammer i 2027, men at det bør være større frihet for fylkeskommunene å bestemme om de vil satse på lavere månedskortpriser, andre takstreduksjoner eller andre tilbudsforbedringer, som flere avganger. Naturvernforbundet ber derfor om at kap. 572 post 60 økes med minst 500 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, med forventning om at midlene brukes til å styrke kollektivtransporten.
- Energieffektivisering er viktig for å fase ut bruken av fossil energi uten at det gir store naturinngrep. Det store potensialet må utløses med et sett av virkemidler, blant annet økt støtte til bruk av moden teknologi i bygg for å spare strøm. Behovet blir enda større når vi har strømstøtteordninger som trekker i motsatt retning. Deler av ansvaret tilhører kommunal- og forvaltningskomiteen, men støtteordninger til energieffektivisering og strømstøtte ligger i energi- og miljøkomiteen. Det er uansett overraskende og skuffende at regjeringen foreslår å kutte i bevilgningen til energieffektivisering (kap. 1825). Vi ber isteden om at Husbanken fortsatt får midler til dette, gjennom at bevilgningen økes med minst 300 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Naturvernforbundet støtter regjeringens forslag om at Norgespris-satsen økes til 45 øre/kWh og foreslår at Norgespris ikke lenger skal gjelde for fritidsboliger.
- Forslag til anmodningsvedtak om energibruk i bygg:

- *Stortinget ber regjeringen sikre at minst 1500 mill. kroner av Enovas frie midler i 2027 brukes til energiltak i byggsektoren.*
- *Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en handlingsplan for redusert strømforbruk i bygg med konkrete virkemidler og tiltak for å nå fastsatte mål. Denne skal presenteres i forbindelse med revidert budsjett for 2027.*
- Kommunal arealplanlegging skal forene behov for lokalpolitisk bestemmelse og ivaretagelse av nasjonale hensyn, blant annet innfrielse av mål i den internasjonale naturavtalen. Dette krever at kommuneplaner faktisk utformes i tråd med statlige planretningslinjer. KLDs støtteordning (kap. 1420 post 67) er viktig for å hjelpe kommunene til både utslippskutt og god arealplanlegging. Det er sterkt beklagelig at tilskuddet til klima- og natursatsprogrammer er foreslått redusert i 2027, og Naturvernforbundet ber om at posten økes med 100 mill. kroner utover regjeringens forslag. (Det er positivt om kommuner, eventuelt sammen med regionale myndigheter, går sammen om å styrke kompetansen og kapasiteten på arealplanlegging (for eksempel gjennom såkalte regionale planteam), og slike initiativ bør kunne få midler fra støtteordningen.)

Næringskomiteen

Bevilgningsendringer

- Bygging av skogsveier bidrar til betydelige naturinngrep og fragmentering av natur. Offentlig subsidiering av slike veier bør opphøre. Naturvernforbundet foreslår at midlene til skogsveibygging under verdiskapingstiltak i skogbruket (kap. 1149 post 71) reduseres med 25 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- Tilskuddet til skog- og klimatiltak (kap. 1149 post 73) går i stor grad til tiltak som kan ha negative konsekvenser for naturmangfoldet, og klimaeffekten er omdiskutert. Naturvernforbundet ber derfor om at posten reduseres med 45 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, eventuelt at dette beløpet brukes til en ny støtteordning som fremmer bærekraftig fleraldersskogbruk. Midlene til Skogfrøverket videreføres.

Forslag til anmodningsvedtak

- *Stortinget ber regjeringen følge opp Matsystemutvalgets rapport innen utgangen av 2027, blant annet med et mål om å doble grøntproduksjon. Målet bør følges opp med en handlingsplan for kostrådene, offentlige innkjøp og serveringer, Bionova og jordbruksoppkjøret.*
- *Stortinget ber regjeringen sette ned et uavhengig og faglig bredt lovutvalg med solid skogøkologisk og juridisk kompetanse for å revidere skogloven og gjøre denne til et virkemiddel for å nå klima- og naturmål i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.*
- *Stortinget ber regjeringen sikre at anleggelse av landbruksveier som berører naturverdier og friluftsliv, følger plan- og bygningslovens regler om søknad, offentlig saksbehandling og medvirkning fram til vedtak.*

- Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på omsetning av torv, med sikte på innføring i løpet av 2027. Avgift på omsetning vil virke nøytralt overfor importert torv og norske torvprodukter.
- Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på deponi av gruveavfall, med sikte på innføring i løpet av 2027.
- Stortinget ber regjeringen stanse tildeling av kraft til flere datasentre inntil et helhetlig regelverk for tildeling av kraft er på plass. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i løpet 2027 med et forslag til konsesjonssystem for tildeling av kraft til store forbrukere.

Transport- og kommunikasjonskomiteen

Bevilgningsendringer

- Naturvernforbundet støtter hovedlinjene i prioriteringene i Nasjonal transport 2025–2036, med økt fokus på å ta vare på infrastrukturen vi har, framfor å starte opp nye, store prosjekter.
- Det er derfor oppsiktsvekkende at Nye Veier AS, som i all hovedsak har store prosjekter i porteføljen, får en bevilgningsvekst som overstiger generell prisjustering. Mange av selskapets utbyggingsplaner har store negative konsekvenser for natur, matjord og klima. Naturvernforbundet foreslår at bevilgningen til selskapet (kap. 1321) reduseres med 1000 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- Det er positivt at regjeringen vil bruke mer penger på drift og vedlikehold av og investeringer i jernbanenettet (kap. 1352 post 71 og 73). Derimot er det oppsiktsvekkende at bevilgningen til fornying og mindre investeringer (post 72) er foreslått redusert med om lag 600 mill. kroner. Utfordringene i sektoren er svært store. Situasjonen med stadige forsinkelser og innstillinger, og stengte baner over lang tid, er uholdbar og tærer på tilliten til toget. Post 72 er viktig for å få skikk på jernbanen, og den omfatter også mindre tiltak som bidrar til å utnytte eksisterende banenett og store investeringer bedre. Naturvernforbundet ber om at kap. 1352 post 72 økes med minst 500 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

Transportrelaterte saker i andre komiteer

- Fylkeskommunene har ansvaret for en viktig del av kollektivtransporten i Norge. Etter en betydelig trafikknedgang under koronapandemien har trafikken har vokst betydelig. Det er viktig at den positive trenden fortsetter for å oppnå gode bymiljø, bærekraftig transport og gode reisemuligheter for dem som ikke har tilgang til bil. I budsjettavtalen for 2026 er det lagt inn ekstra midler til fylkeskommunenes kollektivtransport. Vi forstår det slik at dette løftet er videreført i regjeringens budsjettforslag for 2027. Det ekstra beløpet til den midlertidige støtteordningen for redusert pris på månedskort (SDs kap. 1330 post 62) på 495 mill. kroner som kom i revidert budsjett for 2026, er imidlertid ikke videreført.

Naturvernforbundet mener at den fylkeskommunale kollektivtransporten ikke må få reduserte rammer i 2027, men at det bør være større frihet for fylkeskommunene å bestemme om de vil satse på lavere månedskortpriser, andre takstreduksjoner eller andre tilbudsforbedringer, som flere avganger. Naturvernforbundet ber derfor om at kap. 572 post 60 økes med minst 500 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, med forventning om at midlene brukes til å styrke kollektivtransporten.

- Vi trenger sterkere virkemidler for å kutte utslipp. Naturvernforbundet mener derfor det er feil å redusere veibruksavgiften like mye som CO₂-avgiften øker. Naturvernforbundet ber også om at CO₂-avgiften gjeninnføres for innenriks luftfart. I sum gir dette et bokført merproveny på om lag 1570 mill. kroner.
- Naturvernforbundet støtter regjeringens forslag om å senke innslagspunktet for merverdiavgift på elbiler. Elbilene er blitt vesentlig mer konkurransedyktige over tid, og vi må unngå at lave avgifter på elbiler bidrar til å øke antall kjøretøy og skape mer biltrafikk. Det er viktig at folk kjøper elbil framfor bensin- og diesebil dersom de først kjøper en bil, men elbilene er også areal- og ressurskrevende og bidrar til køer. CO₂-komponenten i engangsavgiften på bensin- og dieserbiler bør økes ytterligere.

Mulige anmodningsvedtak

- Regjeringen vil gjennomføre en lokaliseringsprosess for en eventuelle tredje rullebane på Gardermoen. Av hensyn til klimagassutslipp, jordvern, naturinngrep, støyforurensing og lokalsamfunn mener Naturvernforbundet at en slik rullebane ikke må bygges. Ved å legge ballen død vil det skapes større forutsigbarhet om at en ny rullebane ikke vil komme. Forslag: *Stortinget ber regjeringen skrinlegge videre planlegging av tredje rullebane på Gardermoen.*
- Veitrafikken i byene skaper store utfordringer og merkostnader, uavhengig av hvilken type energi som brukes. En reell trafikkreduksjon er viktig for å innfri miljømål og redusere køkostnadene. Forslag: *Stortinget ber regjeringen utrede å skjerpe nullvekstmålet for byene til 20 prosents reduksjon og der næringstransporter også omfattes av målet.*
- Fokuset i transportsektoren må i mange år framover være på å ta vare på den infrastrukturen vi har, spesielt å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene og på jernbanenettet. Det er bra for natur, miljø og samfunnsøkonomi – og for folk flest, som fortjener et veinett og et kollektivtransportsystem som fungerer. Forslag: *Stortinget ber regjeringen sørge for at transportvirksomhetene ikke bruker midler til å planlegge prosjekter som strider med prioriteringene i Nasjonal transportplan (NTP), som E18 Vestkorridoren, Hordfast, Møreaksen og fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen.*
- Posisjonsbasert veiprising er nødvendig for å forene både distrikts- og miljøhensyn, i og med at dette gjør det mulig å gjøre bilbruk dyrere der kø- og forurensingskostnadene er størst (i praksis i byområdene), uten at dette slår negativt ut for bilbruk i griskrendte strøk. Forslag: *Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med å utrede posisjonsbasert veiprising som erstatning for veibruksavgiften.*

Energi- og miljøkomiteen

Innledning

Regjeringen foreslår å redusere KLDs budsjett med hele 9 prosent nominelt. Det er oppsiktsvekkende og vitner om at klima og miljø ikke er «ramme rundt all politikk». Det er tvert imot blitt en salderingspost. Samtidig er det satt av store beløp til strømstøtteordninger som svekker energieffektivisering og egenprodusert strøm og til kjøpe av klimakvoter, som svekker nødvendig omstillingsarbeid i Norge. At økt CO₂-avgift kompenseres med redusert veibruksavgift, er også svært uheldig. Stortinget får en stor jobb med å rette opp miljøprofilen i statsbudsjettet.

Bevilgningsendringer

- Midlene til naturrestaurering på kap. 1420 post 31 er foreslått redusert betydelig. Naturrestaurering er nødvendig for å bedre naturtilstanden og et viktig mål i den internasjonale naturavtalen. Naturvernforbundet ber om at posten økes med minst 150 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- I naturvernarbeidet er det midlene til frivillig skogvern som får den største smellen, med en reduksjon på over 1120 mill. kroner fra 2026 (disponible midler) til 2027. Dette er unødvendig jojo-politikk, som skaper usikkerhet blant skogeierne og ineffektiv administrasjon og gjør at viktig natur ikke får beskyttelse. Mange skogeiere har verdifulle områder som venter på vern, og Naturvernforbundet ber Stortinget øke bevilgningen på kap. 1420 post 32 med minst 1500 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- Klimasats og natursats er to viktige støtteordninger for kommuner om ønsker å gjennomføre utslippskutt og/eller oppdatere arealplanene i tråd med nye mål og retningslinjer. Ordningene slås i 2027 sammen i en ny (kap. 1420 post 67). De gamle ordningene videreføres i en overgangsperiode. Interessen for ordningene blant kommunene har vært stor, noe som gjør det ekstra skuffende at regjeringen vil redusere innsatsen. Naturvernforbundet ber om at midlene på kap. 1420 post 67 økes med minst 100 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. (Det er positivt om kommuner, eventuelt sammen med regionale myndigheter, går sammen om å styrke kompetansen og kapasiteten på arealplanlegging (for eksempel gjennom såkalte regionale planteam), og slike initiativ bør kunne få midler fra støtteordningen.)
- Kap. 1420 post 80, tilskudd til å ta vare på natur, er en viktig post. Herfra går det tilskuddsmidler til å bedre vannmiljøet landet rundt, planlegge og prosjektere renseanlegg og å ta vare på natur. Til tross for regjeringens uttalte satsing på Oslofjorden reduseres posten med 83 mill. kroner når vi tar høyde for en ekstra bevilgning på revidert budsjett i juni. Naturvernforbundet ber om at posten økes med minst 150 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Økte midler vil gjøre det mulig å videreføre innsatsen på 2026-nivå. Midlene bør i tillegg brukes på forskning på virkningene av tiltak i Oslofjorden, estimert til om lag 20 mill. kroner i 2027, for å oppfylle Stortingets vedtak nr. 793 fra 14. juni 2024. I tillegg ber Naturvernforbundet om at prosjektet [SOS Sammen om Skagerrak](#), initiert av Statsforvalteren i Agder, får midler til å drive arbeidet videre, der samarbeidsprosjektet for

Oslofjorden kan tjene som et forbilde. (SOS Sammen om Skagerrak trenger 5 mill. kroner i 2027.)

- De frivillige miljøorganisasjonene er viktige samlingspunkter som skaper engasjement for arbeidet med natur og klima. Tilskuddet til frivillige klima- og miljøorganisasjoner (kap. 1420 post 86) bidrar til dette, og vi foreslår at den økes med 20 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- Sokkeldirektoratet skal bruke deler av kap. 1810 post 21 til studier, analyser og geologisk kartlegging av kontinentalsokkelen. I et klimaperspektiv er det ikke rom for å hente ut nye forekomster av olje og gass, og derfor bør ikke staten bruke penger på slike studier, analyser og kartlegginger. Naturvernforbundet ber derfor om at posten reduseres med 40 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.
- Naturvernforbundet støtter regjeringens forslag om at Norgespris-satsen økes til 45 øre/kWh, helst mer. I tillegg ber vi om at Norgespris ikke lenger skal gjelde for fritidsboliger, noe som vil redusere støttebehovet på kap. 1820 post 77 med anslagsvis 700 mill. kroner. Norgespris- og strømstøtteordningene bør i løpet av 2027 evalueres grundig og endres, for å unngå reduserte insentivene til energisparing og andre uheldige effekter.
- Energieffektivisering er viktig for å fase ut bruken av fossil energi uten at det gir store naturinngrep. Det store potensialet må utløses med et sett av virkemidler, blant annet økt støtte til bruk av moden teknologi i bygg for å spare strøm. Behovet blir enda større når vi har strømstøtteordninger som trekker i motsatt retning. Det er overraskende og skuffende at regjeringen foreslår å kutte i bevilgningen til energieffektivisering. I tillegg til at Enova må få beskjed om å bruke mer av egne midler til formålet (se forslag til anmodningsvedtak), ber vi Stortinget videreføre og styrke ordningen med støtte til energieffektivisering i kommunale bygg via Husbanken (kap. 1825 post 60) og bevilge minst 300 mill. kroner til dette i 2027.
- Vi ber om at midlene til forskning på petroleum og på havbunnsmineralutvinning hos Norges forskningsråd (kap. 1850 post 73) reduseres med 300 mill. kroner.

Anmodningsvedtak

- *Stortinget ber regjeringen utrede et system der økte inntekter fra klimarelaterte avgifter betales flatt tilbake til landets innbyggere (også kalt klimaavgift til fordeling (KAF) eller klimabelønning).*
- *Stortinget ber regjeringen sikre at minst 1500 mill. kroner av Enovas frie midler i 2027 brukes til energiltak i byggsektoren.*
- *Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en handlingsplan for redusert strømforbruk i bygg med konkrete virkemidler og tiltak for å nå fastsatte mål. Denne skal presenteres i forbindelse med revidert budsjett for 2027.*

- *Stortinget ber regjeringen om en plan for opptrapping av reelle bevilgninger til klimafinansiering og i tillegg flytte midler fra Statens petroleumsfond utland til Klimainvesteringsfondet, som har vist seg å gi god økonomisk avkastning.*
- *Stortinget ber regjeringen om å ikke tildele nye letelisenser i Arktis, definert som nord for polarsirkelen.*
- *Stortinget ber regjeringen sikre at netthandelaktører basert utenfor EU/EØS (Temu, Shein etc.) må forholde seg til norsk og europeisk produktregelverk for miljøgifter, og at det innføres tilsvarende avgift på mindre forsendelser sendt utenfra EU/EØS som EU innførte sommeren 2026.*
- *Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på omsetning av torv, med sikte på innføring i løpet av 2027. Avgift på omsetning vil virke nøytralt overfor importert torv og norske torvprodukter.*
- *Stortinget ber regjeringen utrede miljøavgift på deponi av gruveavfall, med sikte på innføring i løpet av 2027.*
- *Stortinget ber regjeringen utrede innføring av avgift på plastemballasje. Avgiften bør differensieres etter andelen materialgjenvunnet plast i produktene og være høy nok til at plastforbruket reduseres.*
- *Stortinget ber regjeringen stanse tildeling av kraft til flere datasentre inntil et helhetlig regelverk for tildeling av kraft er på plass. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i løpet 2027 med et forslag til konsesjonssystem for tildeling av kraft til store forbrukere.*
- *Stortinget opphever vedtaket fra februar 2025 om å åpne for konsesjonsbehandling av kraftverk over 1 MW i vernede vassdrag der samfunnsnyttten, for eksempel i form av flomdempende effekt, vurderes som betydelig, samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable.*
- *Videre mener vi at det vil være riktig at Stortinget ber regjeringen sørge for at vannforskriften revideres til å være i tråd med EUs vanndirektiv, og at det for Nordic Minings anlegg ved Førdefjorden gjennomføres en fullstendig prosess for behandling av søknader om nye tillatelser.*

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Pernille Bonnevie Hansen
fungerende leder